

Sıcak giden kış bu kez de yaz sezonunu erteletti

S ize geçen yazımda, Avrupa'da sıcak giden kış mevsiminin kışlık çorap satışlarını ciddi oranda azalttığını, sonuç olarak da tekrar eden siparişlerin geri gelmemesine yol açtığından söz etmiştim. Bu kez de Avrupa'lı alıcıların ellerinde kalan kışlık çorapları, indirim yaparak mı yoksa depoya kaldırarak mı raf-tan indirmeleri kararlarında gecikme yaşandığından, yazlık siparişlerin bizlere gönderilmesi neredeyse 1.5 ay gecikti gibi. Bunun yanında Avrupa'lı alıcıların sermayelerinin bir kısmını stokta kalan kışlık çoraplarında bloke etmeleri de bu sürecin gelişmesinde sanırım etkili oldu.

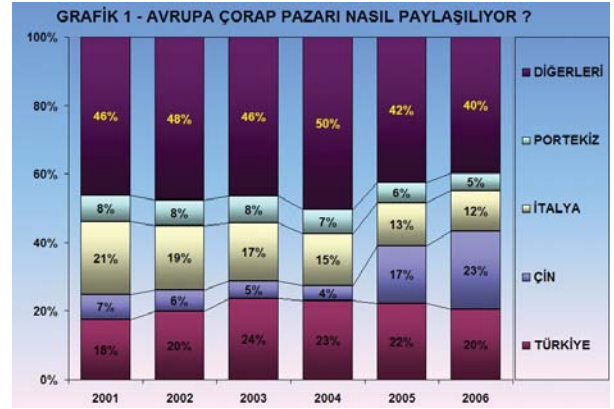
Geçen kış sezonundan ders çıkaran Avrupa'lı alıcılar, gelecek yıl kış mevsiminin nasıl geçeceğini tam olarak kestiremediklerinden, önlerini görmek isteyecek ve çorap taleplerini kısa kısa alımlarla karşılayacaklardır. Tabiki kısa teminli mal alımlarını Çin'den karşılamadaki zorluklar nedeniyle büyük olasılıkla bu talepler bizlere gelecektir. Yani gelecek kış sezonunda, geçen kıştan elde kalan çorapların özellikle

Çin'in yeni kış sezon satışları üzerinde daha negatif etki yapabileceği, bizim satışlarımız üzerindeki etkisinin ise minimumda kalacağını tahmin etmekteyim. Bu arada, kim bilir, belki küçük bir olasılık ancak, gelecek yıl kış mevsiminin beklenenden soğuk geçeceği tutarsa, hızla artan kışlık çorap satışlarının tekrar alımlarını, Avrupalı alıcıların, bizden başka bir kaynaktan çok kısa terminle karşılama şansları olmadığı, bunun da beklentimizi aşan bir sezon ile sonuçlanabileceğini de aklımızın bir köşesinde tutmakta yarar var.

Daha önceki yazılarımda, satışlarımızın %85'inden fazlasını gerçekleştirdiğimiz pamuklu soket kategorisi rakamlarıyla analiz ettiğim 25 Avrupa ülkesi (EU 25) çorap pazarını **bu kez tüm çorap kategori rakamlarıyla** analiz edeceğim. Bu sayede, bizim yalnızca pamuklu soket kategorisinde büyümeye çalıştığımız bu pazarda, Çin'in kotalarını kalktığı 2004 yılı sonrasında hangi çorap kategorilerinde ilerleme kaydettiğini de göreceğiz ve onların Avrupa'da büyüme stratejileri hakkında kısmen bilgi sahibi olabileceğiz.

Çin Avrupa'da Bir Numaraya Oturdu

Grafik 1'de 2006 yılında, Avrupa çorap pazarında Çin'in %23 Pazar payıyla bir numaraya yerleştiğini görmekteyiz. 2004 yılında %4'lük küçük bir pazar payına sahip olan Çin, 2005 yılında %13'lük Pazar payı artışıyla %17'ye, 2006 yılında ise %6'lık artışla %23 pazar payına iki yıl gibi kısa bir sürede ulaşmıştır.

Aynı dönemde, Türkiye'nin Pazar payı %3 azalmayla %20'ye inmiştir. 2004-2006 yılları arasında İtalya'nın kaybı %3, Portekiz'in kaybı %2'de kalırken diğer tüm ülkelerin toplam kayıpları ise %10 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Aksine Çin Birçok Çorap Kategorisinde Büyüyor

Avrupa çorap pazarı 2006 yılında tablo 1'de göreceğiniz gibi daha önceki yıllarda yaşanan büyüme hızlarına göre küçük sayılabilecek %2 oranında bir büyüme göstermiştir. Aynı dönemde ortalama fiyatlarında da %4'lük bir artış yaşanmıştır. Avrupa çorap pazarı boyutu 2006 yılında, 83 milyon çiftlik büyümeyle 4,894 milyon çift satışa ulaşmıştır. Yani, 25 Avrupa ülkesi nüfusunun yaklaşık 460 milyon olduğu düşünüldüğünde, ortalama tüketimin yaklaşık olarak 10.6 çift olduğu görülecektir. Yani yılda fert başına 20 çift çorap tüketim yapıldığı Avrupa 12 ülkesi pazarında yeni katılan ülkelerin ortalama tüketim oranlarını düşürdüğü açıktır.

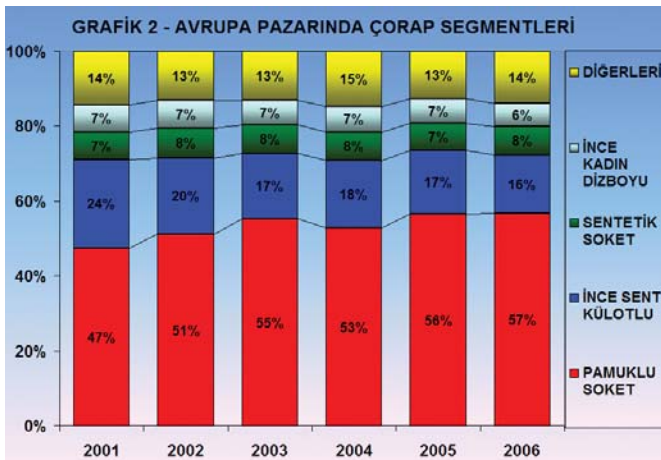
Türkiye Pamuklu Soket Pazarının Liderliği Kimseye Kaptırmıyor

Pamuklu soket çorabı kategorisi (61159200), 2,769 milyon çiftlik satış ve

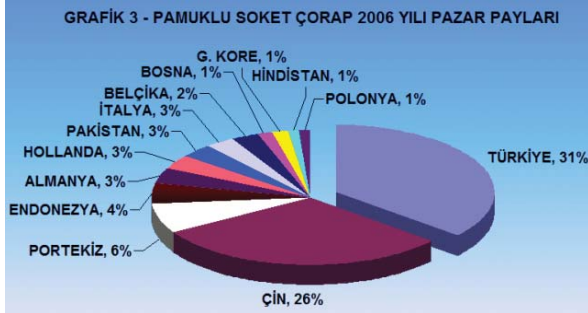
MİTHAT ARACI
EKONOMİST

mithat@dakong.com.tr

% 56.6 payla en büyük ağırlığa sahiptir. Bu kategorinin lideri, grafik 3'de görüleceği gibi, %31'lik payla Türkiye'dir. Türkiye'yi %26'lık payla Çin takip etmektedir. Çin'den sonra %6 payla Portekiz, %4 payla Endonezya gelmektedir. Almanya, Hollanda, Pakistan, İtalya %3'er, Belçika %2, Bosna, Güney Kore, Hindistan ve Polonya %1'er pazar payına sahiptir. Güney Kore'nin 2004 yılında olan %8'lik pazar payının %7.2 kaypla %1'e düşmesi bu kategorinin en büyük sürprizidir.

Bu kategoride tüm Avrupa ülkelerinin

toplam payı %24, geri kalan tüm ülkelerin toplam payı ise %19'dur. Bu kategori grafik 2'de göreceğiniz gibi satış hacmi büyüyen bir kategori olup, 2001'den 2006 yılına pazar payı %10 artışla %47.5'dan %56.6'ya çıkmıştır. Büyüyen bu çorap kategorisinde satışlarımızın %87 oranında yoğunlaşması (bakınız tablo 3), bizim Çin karşısında 2005-2006 dönemini, çift çorap satışı bazında, en az yara ile atlatmamızı sağlamıştır. Yani Çin bu kategorinin satışlarını daha düşük fiyatlarla büyütmüş, büyüyen bu kategoriden daha büyük pazar payı almıştır.

İtalya İnce Sentetik Külütlü Çorapta Tartışmasız Lider

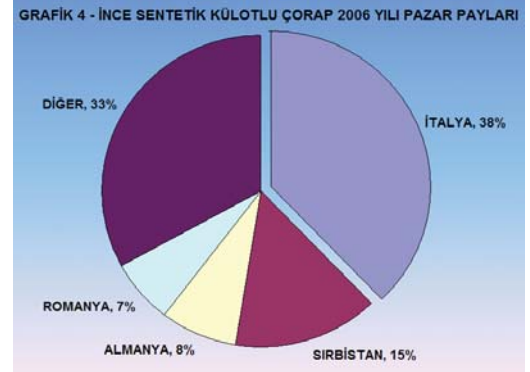
İkinci büyük kategori sentetik ince külütlü çorap (61151100) kategorisidir. Bu kategorideki satışlar 2005 yılındaki 815 milyon çiftten 2006 yılında %6 düşüşle 764 milyon çifte inmiştir. Bu kategori 2001 yılındaki %23,5 olan Pazar payını 2006 yılında %7,9 kaypla %15,6'ya düşürmüştür. Yani, satışları daha çok moda rüzgarları eşliğinde dalgalanan ince sentetik külütlü çorap satışları, son yıllarda arkasına moda rüzgarlarını alamamış izlenimini

vermektedir. Bu kategorinin lideri grafik 4'de görebileceğiniz gibi İtalya'dır. Çin, kotalar kalktıktan sonra bile bu kategoride İtalya'yı zorlayacak büyüklüğe ulaşamamıştır. İtalya bu kategoriyi Çin'e kaptırmamak için, 400 iğneli eskimiş makinalarını Çin'e satmak yerine, tesislerini muhtemelen

Sırbistan ve Romanya'ya taşımış ve bu kategorinin daha düşük fiyatlı ürünlerini bu ülkeler üzerinden satıyor görünümünü vermektedir. Sırbistan'ın bu kategoride %15 payla iki numarada, Romanya'nın ise %7 payla dört numarada olması, İtalya'nın yaptığı bu stratejik planlamanın bir yansıması olsa gerek. Kendi üretimi olmadığını düşündüğüm Almanya, bu kategoride %8 pazar payıyla, alım-satım yapan bir ülke görünümü sergilemektedir.

Türkiye bu kategoride %1, Çin ise %4'lik pazar payları ile sıralamada çok gerilerde yer almaktadır. Çin, 2005 yılıyla

birlikte kotaların kalkmasından sonra 25 Avrupa ülkesi pazarında birçok sentetik çorap kategorisinde atak yapmış ve liderliğe yerleşmiştir. İnce sentetik çorap kategorilerinde Çin'in henüz büyük varlık gösterememesinin nedeni ise bu kategoride Çin'in iç pazarının çok büyük boyutta olması olabilir. Çin'i durduran bir diğer neden ise 400 iğneli ince kadın çorabı makinesi yatırım ihtiyacıdır. Büyük miktarda ikinci el ince kadın makinesi bulamayan Çin aynı zamanda Asya'da da uygun fiyatlı ince kadın makinesi yapan şirketin ortaya çıkması nedeniyle, bu makinaları, İtalya'dan yüksek fiyatlarla almak zorunda kalmaktadır. Doğal olarak bu durum, Çin'li ince kadın çorabı üreticilerinin hızını kesmiş gibi görünüyor. Bu arada Türkiye'nin bu derece büyük olan bu kategoride şimdiye dek yatırım yapamamasının da benzer nedenleri olsa gerek.

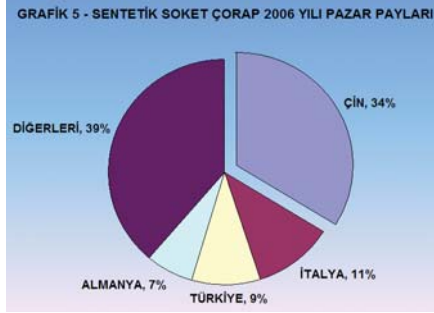
Sentetik Soket Çorapta Çin Başlı Çekiyor

Üçüncü büyük kategori sentetik soket çoraptır (61159399). Bu kategorinin sa-

Tablo 1 - Avrupa Çorap pazarı kategorilerinde istatistiksel görünüm

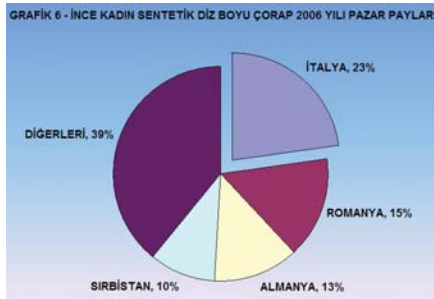
ÇORAP KATEGORİLERİ	ÇİFT SATIŞ - MİLYON			ÇİFT FİYAT - AVRO			PAZAR PAYLARI			
	2005	2006	05/06 DEĞİŞİM	2005	2006	05/06 DEĞİŞİM	TÜRKİYE	ÇİN	AVRUPA	DIĞ. ÜLKELER
PAMUKLU SOKET	2,718	2,769	%2	0.96	0.98	%2	%31	%26	%24	%19
İNCE SENT. KÜLOTLU	815	764	-%6	0.77	0.81	%5	%1	%4	%69	%26
SENTETİK SOKET	347	376	%8	0.97	1.03	%6	%9	%34	%43	%13
İNCE KADIN SENT. DIZBOYU	319	297	-%7	0.55	0.59	%8	%3	%4	%66	%28
PAMUKLU KÜLOTLU	141	150	%6	1.18	1.16	-%2	%17	%36	%29	%19
DİZ BOYU SENTETİK	88	135	%54	1.08	1.07	%0	%4	%66	%23	%7
İNCE KADIN SENT. TAMBOY	100	108	%7	0.90	0.95	%5	%1	%11	%59	%29
PAMUKLU VARİS	68	81	%18	0.92	0.97	%6	%28	%22	%35	%15
KALIN SENT. KÜLOTLU	69	71	%3	1.14	1.31	%15	%3	%12	%71	%14
DİZ BOYU YÜNLÜ	54	51	-%6	1.28	1.36	%6	%23	%12	%49	%17
SENT. KADIN SOKET	53	44	-%16	0.97	1.00	%3	%6	%54	%35	%6
KADIN PAMUK TAMBOY	20	26	%29	1.07	1.05	-%1	%26	%35	%15	%24
SENTETİK VARİS	19	22	%17	2.77	2.67	-%3	%21	%17	%42	%20
TOPLAM PAZAR	4,811	4,894	%2	0.92	0.96	%4	%20	%23	%37	%20

tişları 2001 yılında 347 milyon çiftten %8 artışla 2006 yılında 376 milyon çifte çıkmıştır. Toplam Pazar payı %7-8 civarında dolanan bu kategorinin %34 pazar payı ile hakimi Çin'dir. Çin'i %1 ile İtalya, %9 ile Türkiye ve %7 ile Almanya takip etmektedir. Diğer sentetik çorap kategorilerinin çoğunda olduğu gibi Çin, bu kategoride de, liderliğe oturmuştur.

İtalya İnce Dizboyu Sentetik Çorapta da Lider

İtalya'nın %23 payla lider olduğu dördüncü sıradaki (61152011) kodlu bu kategori satışları, 2005 yılındaki 319 milyon çift satıştan %7 düşüşle 2006 yılında 297 milyon çifte inmiştir. 2001 yılında %7.2 Pazar payına sahip olan bu kategori 2006 yılında gittikçe azalan satış oranlarıyla %6.1 Pazar payına düşmüştür. İnce sentetik külotlu çorap kategorisinde gözlediğimiz gibi, İtalyan şirketlerinin eski makinalarını gönderdiğini tahmin ettiğimiz Romanya %15 payla ikinci, Sırbistan ise %10 payla dördüncüdür. Alım-satımcı Almanya %13 payla üçüncü sırada bulunmaktadır.

Çin Pamuklu Külotlu Çorap Pazarına Hakim

Beşinci en büyük kategorisi olan (61151900) kodlu pamuklu külotlu çorapta, grafik 7'de görebileceğiniz gibi, %36 payla Çin liderliğe oturmuştur. Çin'i %17 gibi iyi bir payla Türkiye takip etmektedir. İtalya %8 payla üçüncü, %5 payla Sri Lanka dördüncü durumdadır. Ciddi boyutta konfeksiyon gerektiren külotlu çorap kategorisinde, ucuz iş gücüyle, Çin'in liderliği normal görünürken,

Tablo 2 - Çorap kategorilerinin pazar payları nasıl değişiyor ?

ÇORAP KATEGORİLERİ	2001	2002	2003	2004	2005	2006
PAMUKLU SOKET	47.5%	51.2%	55.2%	52.8%	56.5%	56.6%
İNCE SENT. KÜLOTLU	23.5%	20.2%	17.5%	17.9%	16.9%	15.6%
SENTETİK SOKET	7.5%	8.0%	7.5%	7.7%	7.2%	7.7%
İNCE KADIN SENT. DİZBOYU	7.2%	7.3%	6.5%	6.6%	6.6%	6.1%
PAMUKLU KÜLOTLU	1.9%	2.3%	2.7%	3.2%	2.9%	3.1%
DİZ BOYU SENTETİK	2.0%	2.4%	1.3%	1.1%	1.8%	2.8%
KADIN İNCE SENT.TAMBOY	3.0%	2.4%	2.4%	2.3%	2.1%	2.2%
PAMUKLU VARİS	2.5%	1.7%	1.8%	1.9%	1.4%	1.6%
KALIN SENT. KÜLOTLU	1.7%	1.7%	1.7%	1.5%	1.4%	1.5%
DİZ BOYU YÜNLÜ	1.4%	1.4%	1.5%	1.2%	1.1%	1.0%
SENT. KADIN SOKET	1.4%	0.8%	1.3%	1.6%	1.1%	0.9%
KADIN PAMUK TAMBOY	0.2%	0.1%	0.2%	0.4%	0.4%	0.5%
SENTETİK VARİS	0.2%	0.3%	0.3%	1.8%	0.4%	0.4%
TOPLAM PAZAR (MİO ÇİFT)	3,660	3,796	3,835	4,397	4,811	4,894

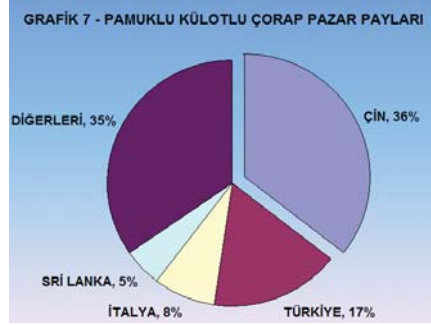
de olduğu gibi, Türkiye de fiyat tutturabilmektedir. Sri Lanka'nın bu kategorideki varlığı ise çok ilgi çekici.

de olduğu gibi, Türkiye de fiyat tutturabilmektedir. Sri Lanka'nın bu kategorideki varlığı ise çok ilgi çekici.

Türkiye Neredeyse Yalnızca Pamuklu Soket Kategorisine Yoğunlaşıyor

de olduğu gibi, Türkiye de fiyat tutturabilmektedir. Sri Lanka'nın bu kategorideki varlığı ise çok ilgi çekici.

de olduğu gibi, Türkiye de fiyat tutturabilmektedir. Sri Lanka'nın bu kategorideki varlığı ise çok ilgi çekici.

başarılarımızdır. İkinci neden ise daha çok çocuk giyimine dayalı bu kategorinin, daha çok desenli, yüksek fiyatlı ürünlerden meydana geliyor olmasıdır, herhalde. Yüksek konfeksiyon maliyetine rağmen daha yüksek kaliteye sahip bu çoraplarda, üçüncü sırada yer alan İtalya örneğin-

Tablo 3 : Avrupa Çorap Pazarında Türkiye / Çin karşılaştırması

ÇORAP KATEGORİLERİ	TÜRKİYE		ÇİN		TÜRKİYE - ÇİN FARKI	
	ÇİFT-mio	% PAY	ÇİFT-mio	% PAY	ÇİFT-mio	%
PAMUKLU SOKET	866	%87	730	%65	(136)	-%16
İNCE SENT. KÜLOTLU	10	%1	30	%1	21	%209
SENTETİK SOKET	35	%4	128	%11	93	%262
İNCE KADIN SENT. DİZBOYU	8	%1	10	%1	3	%34
PAMUKLU KÜLOTLU	25	%2	53	%5	28	%115
DİZ BOYU SENTETİK	5	%1	89	%8	84	%1592
KADIN İNCE SENT.TAMBOY	1	%0	12	%1	10	%821
PAMUKLU VARİS	23	%2	17	%2	(5)	-%24
KALIN SENT. KÜLOTLU	2	%0	9	%1	6	%315
DİZ BOYU YÜNLÜ	12	%1	6	%1	(6)	-%49
SENT. KADIN SOKET	2	%0	24	%2	21	%853
KADIN PAMUK TAMBOY	7	%1	9	%1	2	%34
SENTETİK VARİS	5	%0	4	%0	(1)	-%18
TOPLAM PAZAR	1,001	%100	1,121	%100	121	%12

ye'nin 16 katı daha fazla satış yapmaktadır. Türkiye 2006 yılında Avrupa 25 pazarına toplam 1 milyar çift çorap satarken, Çin %12 daha fazla, 1.12 milyar çift çorap satmıştır.

Detaylarını tablo 3'de göreceğiniz bu kategorilerin çoğunda, Çin Avrupa pazarına, Türkiye'ye göre çok daha fazla çorap satar hale gelmiştir. Biz ise gittikçe kendimizi yalnızca pamuklu soket çorap satmaya odaklamaktayız. Bu durum doğal olarak, bizleri, Çin'in kotalar kalktıktan sonra Avrupa pazarına saldırdığı son iki yılda, Avrupa'lı alıcılardan iş kapabilmek için, birbirimizle kavga eder hale getirdi. Bu durum da çorap fiyatlarının bir çoğumuzun çalışmakta zorlanacağı rakamlara kadar inmesiyle sonuçlandı.

Son günlerde Almanya ve İngiltere gibi pazarlarda Çin ile fiyat farkımız %10'lar mertebesine düşmüş görünüyor. Çin ile daralan fiyat farkı, Avrupa çorap pazarında, bizim Çin'e karşı son aylarda daha fazla pazar payı kaybetmemizi engellemektedir. Pazara yakınlığımız, kaliteli ve süratli mal teslimatımız, müşteriye kredi açmamız ve daralan fiyat farkları vs. gibi birçok etken, önümüzdeki aylarda, Çin'e karşı son iki yılda kaybettiğimiz pazar paylarını yavaş yavaş geri almaya başlayacağımızın işaretlerini veriyor olabilir.

Biraz da Kurlar Hakkında Konuşalım

Amerikan ekonomisi, emlak balonunun sönmesinden kaynaklanabilecek orta vadeli bir yavaşlama tehlikesiyle karşı karşıya. Ancak Avrupa ve Asya ülkelerinde devam eden sağlıklı büyüme, petrol başta olmak üzere emtia fiyatları üzerinde baskı oluşturmakta ve bu durum Amerika'da tipik bir ekonomik yavaşlama senaryosu sonrası görmemiz gereken Amerikan merkez bankasının faiz indirimlerinin önüne set çekmektedir.

Bu gelişme doları, Avro karşısında zayıflatmaya devam ederken, İran kaynaklı rehine krizinin tetiklediği yükselen petrol fiyatları ve Mart sonunda Amerikanın Çin'e karşı açıkladığı bazı kağıt ürünlerine getirmek istediği vergiler piyasaları dolar negatif düşünmeye itmeye başladı. Amerikanın Çin'e karşı bu korumacılık girişimi, şimdilik küçük boyutta da olsa ileride Amerika'nın daha fazla korumacılık girişiminde bulunmasının yo-

lunu açabileceği tahmin ediliyor. Çin'in bu girişime karşı Amerikan dolarından Japon Yen'i, İngiliz Sterlini ve Avro'ya doğru portföy değişimine gidebileceği korkusu piyasalarda şimdiden kurlarda fiyatlanmaya başladı. Ayrıca artabilecek gümrük vergileri nedeniyle fiyatı artan Çin ithalat fiyatlarının zaten fiyat enflasyon ile sorun yaşayan Amerikan merkez bankasının, faizlerin düşürülmesini daha da erteletebileceği, bununda stagflasyon tehlikesi yaratabileceği (yüksek enflasyon ortamında ekonomik daralma hali) düşüncesi piyasaları endişelendirmektedir. Bunlarla beraber, Çin'in son günlerde İran'dan aldığı petrolü avro ile ödemeye başladığı haberleri medyada yer almaya başladı. Bu son gelişme bile Avro'nun dünyada rezerv para olarak güçlenmesinin önemli bir basamağını oluşturabilir.

Almanya'da yıl başında gerçekleşen, %3'lük genel KDV artışının tüketicilerin harcamaları üzerindeki beklenen olumsuz etkisi, Almanya'da ve genel olarak tüm Avrupa ülkelerinde Şubat ayında, 1993 yılından beri yaşanan en düşük işsizlik oranının tüketiciler üzerinde yaptığı olumlu etki nedeniyle nötralize olmuştur. Bu da avroyu destekleyen bir faktör olarak görülmektedir.

Bu arada Çin yuan kurlarına bakarsak, yuan'ın dolar karşısında mart sonunda 7.73 kurundan kapandığını ve Temmuz 2005 tarihinde yuan'ın dolar karşısında yaşamaya başladığı değerlenme sürecinde toplam değer artışının %6.6'ya ulaştığını görmekteyiz. Yuan'ın dolar karşısında değerlendirilmesi, normalde dolar bazında maliyet yapan Çin'in, Avrupa pazarında avro cinsinden fiyatlarının daha düşük kalmasını kısmen engellemektedir.

Aşağıdaki grafikte avro'nun dolar karşısında 1983 yılından beri gelişimini görmekteyiz. Avro resmi olarak Ocak 1999 başında elektronik olarak işlem görmeye başladı. Bu grafikte gördüğümüz avro/dolar kurları, avro'yu oluşturan

para birimlerinin avro içindeki ağırlıklılığıyla, geçmişe dönük hesaplanmış halidir. Bu grafiğe baktığımızda avro'nun dolar karşısında 1992 yılında 1.4593 seviyesine kadar çıktığını, 2001 yılında ise 0.82'ye düştüğünü görmekteyiz. 2002 yılından sonra başlayan güçlü artış trendinde ise avro dolar karşısında 2004 yılı sonunda 1.36 seviyelerine çıkmıştı. 2005 sonunda ise, Amerika bir kanun değişikliği yaparak, uluslararası şirketlerine uzun yıllar boyunca yurt dışında biriktirdikleri kazançlarını, 2005 yılına mahsus olmak üzere bir yıllığına, %34 yerine %5 vergi vererek Amerika'ya geri getirebilmeleri yolunu açmıştı. İşte bu nedenle 2005 yılı içinde, yaklaşık olarak 500-700 milyar doların, diğer para birimlerinden Amerikan dolarına dönmesi, doları 2005 sonunda avro karşısında 1.16'ya güçlendirmişti. Ancak 2006 yılı başıyla biten bu vergi avantajı, avronun güçlü artış trendine tekrar geri gelmesini sağlamış ve av-

ro'yu dolar karşısında bu günlerde gördüğümüz 1.34 seviyesine geri kuvvetlendirmiştir.

Yazının başında yazdığım faktörleri de dikkate aldığımızda avro'nun 2001 yılından beri yaşadığı bu güçlü artış trendinin devam edeceğini ve avro'nun dolar karşısında 1992 yılında gördüğü 1.45-46 seviyelerini önümüzdeki 1-1.5 yıl içinde tekrar test edebileceğini tahmin ediyorum.

Avro'yu dolar karşısında 1.45 paritelerinde tekrar görürsek, YTL karşısında da bu süreçte kolaylıkla 1.9-2.0 bandına çıkarması mümkün olabilir. Avro'nun YTL karşısında bu seviyelerde güçlü kalması da bizim Avrupa'ya olan ihracatımızı olumlu etkileyebileceği çok açıktır.